

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΤΑΣΑΚΟΥ

Στελέχους EET - Διεύθυνση Τραπεζικής Εποπτείας
και Διαχείρισης Κινδύνων

.....

1. Το νέο Σύμφωνο για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας

Το Σύμφωνο για την κεφαλαιακή επάρκεια της Επιτροπής της Βασιλείας⁽¹⁾ για την τραπεζική εποπτεία (1988) όπως τροποποιήθηκε το 1996 για να συμπεριληφθούν και οι κίνδυνοι αγοράς αποτέλεσε κατά το παρελθόν αντικείμενο έντονης κριτικής τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από τον επιχειρηματικό κόσμο⁽²⁾.

Η Επιτροπή της Βασιλείας αναγνωρίζοντας την ανάγκη τροποποίησης των διατάξεων του συμφώνου προκειμένου να εναρμονισθεί με τις τρέχουσες πρακτικές των τραπεζών προχώρησε από το 1999 στη δημοσίευση τριών κειμένων διαβούλευσης για την τροποποίησή του.

Η Επιτροπή της Βασιλείας αποβλέπει με την επικείμενη μεταρρύθμιση στην αυξημένη ευαισθησία των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πραγματικού οικονομικού κινδύνου που αναλαμβάνουν οι τράπεζες. Οι νέες προτάσεις της Επιτροπής της Βασιλείας αφορούν τρεις θεματικές ενότητες:⁽³⁾

- την τροποποίηση του πλαισίου υπολογισμού ελάχιστων κεφαλαιακών υποχρεώσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου – με την προσθήκη απαιτήσεων για κάλυψη έναντι του λειτουργικού κινδύνου (Πυλώνας I),
- την καθιέρωση διαδικασιών για το διαρκή έλεγχο

της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών (Πυλώνας II), και

- την ενδυνάμωση της πειθαρχίας που επιβάλλει η αγορά στις τράπεζες μέσω της καθιέρωσης κανόνων γνωστοποίησης οικονομικών και άλλων στοιχείων (Πυλώνας III).

Το παρόν άρθρο επιδιώκει να παρουσιάσει αδρομερώς το πλαίσιο της χρηματοδότησης των ΜΜΕ επιχειρήσεων στα πλαίσια του νέου Συμφώνου της Επιτροπής της Βασιλείας με διακριτή – όπου χρειάζεται – αναφορά στο τρίτο συμβουλευτικό κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αλλωστε δεδομένη είναι η επίδραση του έργου της Επιτροπής της Βασιλείας στο κοινοτικό δίκαιο αλλά και η διακηρυγμένη πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ουσιαστική εναρμόνιση της υπό εκπόνηση πρότασης Οδηγίας με το πλαίσιο της Βασιλείας.

⁽¹⁾ Η Επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία ιδρύθηκε το 1974 στους κόλπους της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών με στόχο να αποτελέσει ένα forum διάλογου και συνεργασίας σε θέματα τραπεζικής εποπτείας. Μέλη της επιτροπής, η οποία συνεδριάζει ανά τρίμηνο, είναι οι διοικητές των κεντρικών τραπεζών ή/και οι επικεφαλής των εποπτικών αρχών όπου αυτές δεν ταυτίζονται με την κεντρική τράπεζα των κρατών-μελών του G10 της Ελβετίας, του Λουξεμβούργου και προσφάτως της Ισπανίας.

⁽²⁾ Βλέπε μεταξύ, πολλών, άλλων Cornford Andr. (2000).

⁽³⁾ Για μια κριτική εισαγωγή στο νέο Σύμφωνο βλέπε Saidenberg M. and T. Schuerman (2003). Από τη, γλίσχα χωρίς άλλο, ελληνική βιβλιογραφία βλέπε Χαραλαμπίδης Μ. (2003).

2. Η Χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και το νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας

2.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το ζήτημα της χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (στο εξής ΜΜΕ) αποτέλεσε ένα από τα σημεία έντονης κριτικής των αρχικών συμβουλευτικών κειμένων της επιτροπής της Βασιλείας. Η κριτική εστίαζε στο υψηλό κόστος χρηματοδότησης που συνεπάγεται το νέο Σύμφωνο δεδομένου ότι αφενός απουσιάζει η θετική εξωτερική αξιολόγηση στις περισσότερες περιπτώσεις των ΜΜΕ και αφετέρου η στατιστική εκτίμηση της πιθανότητας αδυναμίας εκπλήρωσης του αντισυμβαλλομένου είναι ιδιαίτερα υψηλή κάτι που συνεπάγεται υψηλές κεφαλαιακές υποχρεώσεις έναντι των συγκεκριμένων ανοιγμάτων.

Παρά το γεγονός ότι πράγματι η πιθανότητα αδυναμίας εκπλήρωσης του αντισυμβαλλομένου (PD) είναι ιδιαίτερα υψηλή ειδικές έρευνες κατέδειξαν ότι η υψηλή διασπορά των εν λόγω απαιτήσεων συμβάλλει στη μείωση του πιστωτικού κινδύνου και κατά συνέπεια και στο κόστος των ιδίων κεφαλαίων⁽⁴⁾.

Λαμβανομένου υπόψη του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν οι ΜΜΕ στις οικονομίες των περισσότερων χωρών στην οικονομική ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της ανεργίας, καθώς και της εξάρτησής τους από την τραπεζική χρηματοδότηση, διαμορφώθηκε σε συνέχεια ισχυρών πιέσεων ένα ειδικό πλαίσιο για τη στάθμιση των χορηγήσεων έναντι των ΜΜΕ.

Οι συνέπειες του νέου Συμφώνου στη χρηματοδότηση των ΜΜΕ θα πρέπει να διακριθούν ανάλογα με το αν πρόκειται για

- Εξωτερική χρηματοδότηση (debt financing), ή
- Εσωτερική χρηματοδότηση (equity financing)

2.2 Εξωτερική χρηματοδότηση: Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων χορηγήσεων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις

2.2.1 Τυποποιημένη μέθοδος

Η τυποποιημένη μέθοδος διατηρεί τη λογική της υφιστάμενης μεθόδου με την απόδοση προκαθορισμένων συντελεστών στάθμισης κινδύνου. Εντούτοις, επιτυγχάνει μεγαλύτερη ευαισθησία ως προς τον κίνδυνο, στο μέτρο που οι συντελεστές κινδύνου προσδιορίζονται ανάλογα με τη διαβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλομένου ανάλογα με τη σχετική αξιολόγηση από αναγνωρισμένους οίκους διαβάθμισης.

Όσον αφορά τη μεταχείριση των ανοιγμάτων προς ΜΜΕ στην τυποποιημένη μέθοδο πρέπει να επισημανθεί ότι εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη συμπεριλήψή τους στην κατηγορία ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής θα σταθμίζονται με συντελεστή κινδύνου 75% αντί του 100% που ισχύει σήμερα⁽⁵⁾.

Τα κριτήρια συμπεριλήψης ενός ανοίγματος στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής συνίσταται στα κάτωθι:⁽⁶⁾

- ιδιότητα του πελάτη (φυσικό πρόσωπο ή μικρές επιχειρήσεις),
- χαρακτηριστικά προϊόντος (προσωπικά και καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές ευχέρειες κ.λπ.),
- διασπορά χαρτοφυλακίου (granularity), και
- ύψος ανοίγματος.

Το σημαντικότερο εν προκειμένω κριτήριο είναι το ύψος του ανοίγματος το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1 εκ. ευρώ⁽⁷⁾. Το εν λόγω ποσό θα προσαρμόζεται στον εκάστοτε πληθωρισμό⁽⁸⁾.

Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι το κριτήριο της

⁽⁴⁾ Βλέπε σχετικά Caruana J. (2003).

⁽⁵⁾ Basel Committee (2003), παρ. 43. Εντούτοις παρέχεται ευχέρεια στις οικείες εποπτικές αρχές για την επιβολή υψηλότερου συντελεστή στάθμισης κινδύνου (*Ibid*, παρ. 43, υποσημείωση 19).

⁽⁶⁾ *Ibid*, παρ. 44.

⁽⁷⁾ *Ibid*, παρ 44, 4ο σημείο.

⁽⁸⁾ Για τις σκέψεις της Ευρωπαϊκής επιτροπής επί του θέματος βλέπε European commission (2004), παρ. 95.

διασποράς (granularity) – σύμφωνα με το οποίο κανένα συνολικό άνοιγμα⁽⁹⁾ σε έναν αντισυμβαλλόμενο δεν πρέπει να υπερβαίνει το 0,2% του συνολικού χαρτοφυλακίου –, αποτελεί στο τρίτο συμβουλευτικό κείμενο, απλή ένδειξη επαρκούς διαφοροποίησης και όχι προηγούμενη προϋπόθεση συμπερίληψης στο χαρτοφυλάκιο λιανικής⁽¹⁰⁾. Επισημαίνεται, δε, ότι στο τρίτο κείμενο διαβούλευσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το εν λόγω κριτήριο δεν τίθεται ούτε καν ενδεικτικά⁽¹¹⁾. Τούτη η εξέλιξη παρέχει τη δυνατότητα σε περισσότερες τράπεζες ανάλογα με τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου τους να περιλαμβάνουν τα εν λόγω ανοίγματα στο χαρτοφυλάκιο λιανικής⁽¹²⁾.

Τέλος, η Επιτροπή της Βασιλείας δεν έκανε δεκτό το αίτημα φορέων της αγοράς για τη διαμόρφωση ενδιάμεσου συντελεστή στάθμισης (μεταξύ 75% και 100%) για τα ανοίγματα προς ΜΜΕ που δεν πληρούν τα κριτήρια να συμπεριληφθούν στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής – κατ' αναλογία με τη ρύθμιση των εσωτερικών αξιολογήσεων για προσαρμογή των κεφαλαιακών απαιτήσεων στο μέγεθος της εταιρείας.

2.2.2 Μέθοδος εσωτερικών αξιολογήσεων

Η μεγάλη καινοτομία του νέου Συμφώνου είναι η δυνατότητα χρήσης εσωτερικών υποδειγμάτων υπολογισμού του πιστωτικού κινδύνου⁽¹³⁾. Εν αντιθέσει με την αδρή και συχνά αυθαίρετη κατάτμηση των συντελεστών στάθμισης κινδύνου της τυποποιημένης προσέγγισης, η προσέγγιση των εσωτερικών συστημάτων παρέχει τη δυνατότητα πλήρους εξατομίκευσης του πιστωτικού κινδύνου ανά αντισυμβαλλόμενο. Δύο μέθοδοι προβλέπονται στο νέο Σύμφωνο της Επιτροπής της Βασιλείας:

- η Θεμελιώδης, και
- η Εξελιγμένη

Για κάθε άνοιγμα οι τράπεζες χρησιμοποιούν συγκεκριμένες παραμέτρους-εισροές του πιστωτικού κινδύνου. Αναλυτικότερα, οι εν λόγω παράμετροι αφορούν:

- την πιθανότητα αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρέωσης αντισυμβαλλομένου (Probability of Default - PD),
- τη ζημιά σε περίπτωση αδυναμίας εκπλήρωσης

υποχρέωσης αντισυμβαλλομένου (Loss Given Default - LGD), και

- έκθεση έναντι του αντισυμβαλλομένου (Exposure At Default - EAD), και
- εναπομένουσα διάρκεια μέχρι τη λήξη (Maturity - M).

Στην περίπτωση της θεμελιώδους προσέγγισης οι τράπεζες προσδιορίζουν μόνο την παράμετρο της αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων (PD) ενώ στην εξελιγμένη προσέγγιση το σύνολο των παραμέτρων. Επισημαίνεται, πάντως, ότι οι μέθοδοι εσωτερικών διαβαθμίσεων δεν αποτελούν πλήρη εσωτερικά υποδείγματα υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων για ένα λόγο: ο συντελεστής συσχέτισης παρέχεται εκ των προτέρων από την ίδια την εποπτική αρχή.

Ιδιαίτερη σημασία στη μέθοδο των εσωτερικών αξιολογήσεων έχει ο ορισμός των ΜΜΕ. Σύμφωνα με την Επιτροπή της Βασιλείας ως ΜΜΕ θεωρούνται οι επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μέχρι 50 εκ. ευρώ. Εντούτοις παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στις εθνικές εποπτικές αρχές να αντικαταστήσουν το κριτήριο του ετήσιου κύκλου εργασιών με το κριτήριο του ύψους του ενεργητικού⁽¹⁴⁾.

Στην περίπτωση των μεθόδων εσωτερικών αξιολογήσεων παρέχονται δύο δυνατότητες μεταχείρισης των ανοιγμάτων προς ΜΜΕ είτε ως

- ανοίγματα του χαρτοφυλακίου λιανικής (υπό α) είτε εφόσον δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις ως
- ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων (υπό β).

(α) Η κατηγορία των ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις εξής υποκατηγορίες:⁽¹⁵⁾

- στεγαστικά δάνεια,

⁽⁹⁾ Ως συνολικό άνοιγμα νοείται η σωρευτική εκτίμηση δανείων και άλλων πιστώσεων.

⁽¹⁰⁾ Basel Committee (2003), παρ 44, σημείο.

⁽¹¹⁾ European commission (2003a), άρθρο 27, παρ. 2, 3ο σημείο.

⁽¹²⁾ Caruana J. (2003), και European commission (2003b), παρ 167.

⁽¹³⁾ Για μια αναλυτική παρουσίαση των εν λόγω συστημάτων αλλά και των προκλήσεων που θέτουν για τις εποπτικές αρχές βλέπε Basel Committee (2000).

⁽¹⁴⁾ Basel Committee (2003), παρ 243.

⁽¹⁵⁾ *Ibid*, παρ. 201.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΜΕΘΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

	ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΩΝ		ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ
		ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ	ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΗ	
Συντ/τές κινδύνου	5	Περισσότεροι	Περισσότεροι	Περισσότεροι
PD	Εποπτική αρχή	Τράπεζα	Τράπεζα	Τράπεζα
LGD	Εποπτική αρχή	45% ή 75%	Τράπεζα	Τράπεζα
EAD	Εποπτική αρχή	100%	Τράπεζα	Τράπεζα
M	όχι	2½ έτη ή 6 μήνες για συναλλαγές repo	Τράπεζα	Ναι (τράπεζα)
Correlation	όχι	Προκαθορισμένος	Προκαθορισμένος	Τράπεζα

- αποδεκτά ανανεούμενα πιστωτικά ανοίγματα, και
- λοιπά δάνεια λιανικής τραπεζικής

Τα δάνεια προς ΜΜΕ μπορούν να περιληφθούν στην τελευταία κατηγορία οπότε οι κεφαλαιακές απαιτήσεις θα υπολογίζονται βάσει της ειδικής ευνοϊκότερης συνάρτησης που προβλέπεται για τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής βάσει της προηγμένης μεθόδου⁽¹⁶⁾.

Τα κριτήρια συμπερίληψης στο χαρτοφυλάκιο λιανικής είναι τα ίδια με την τυποποιημένη προσέγγιση αλλά τα εν λόγω ανοίγματα πρέπει να ομαδοποιούνται σε κατηγορίες συναφών χαρακτηριστικών. Σύμφωνα με το τρίτο συμβουλευτικό κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η μεταχείριση των ανοιγμάτων προς ΜΜΕ ως ανοίγματα λιανικής τραπεζικής προϋποθέτει ότι οι τράπεζες τα αντιμετωπίζουν κατά τρόπο όμοιο με τη μεταχείριση των άλλων ανοιγμάτων λιανικής και διαχρονικά συνεπή (SME use test)⁽¹⁷⁾.

Επιπροσθέτως αρκετά ανοίγματα χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης θα μπορούν, εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις, να περιληφθούν στην κατηγορία αποδεκτών ανανεούμενων πιστωτικών ανοιγμάτων.

(β) Στη δεύτερη περίπτωση αν και προβλέπεται η χρήση της συνάρτησης υπολογισμού κεφαλαιακών

απαιτήσεων για τα ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων, η Επιτροπή της Βασιλείας έχει διαμορφώσει ειδικό συντελεστή συσχέτισης για την προσαρμογή των κεφαλαιακών απαιτήσεων στο μέγεθος της εταιρείας (firm size adjustment) ανάλογα με το ύψος του κύκλου εργασιών ο οποίος πρέπει να κυμαίνεται από 5 μέχρι 50 εκ. ευρώ⁽¹⁸⁾. Η μεταβλητή προσαρμογής στο μέγεθος της εταιρείας επιτρέπει τη μείωση των κεφαλαιακών απαιτήσεων μέχρι 20% για τις επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών 5 εκ. ευρώ. Βασικός λόγος για τη σχετική πρόβλεψη είναι να αποφευχθούν οι έντονες διαφοροποιήσεις στις κεφαλαιακές απαιτήσεις για ανοίγματα το ύψος των οποίων δεν διαφοροποιείται μεγάλως (Cliff effect)⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁶⁾ Επισημαίνεται ότι στα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής δεν προβλέπεται η χρήση της θεμελιώδους μεθόδου.

⁽¹⁷⁾ European commission (2003a), Παράρτημα D, 5ο σημείο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να τροποποιήσει τη σχετική διάταξη ενσωματώνοντας μέρος του περιεχομένου της στα κριτήρια συμπερίληψης ενός ανοιγματος στο χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής (βλέπε European commission (2004), παρ. 96).

⁽¹⁸⁾ Basel Committee (2003), παρ 242. Τα ανοίγματα προς επιχειρήσεις, ο κύκλος εργασιών των οποίων υπολείπεται των 5 εκ. ευρώ, θα αντιμετωπίζονται ως ανοίγματα προς επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών 5 εκ. ευρώ.

⁽¹⁹⁾ Π.χ. ένα άνοιγμα 999.900 ευρώ θα σταθμιζόταν ως άνοιγμα λιανικής ενώ ένα άνοιγμα 1.000.010 ευρώ ως άνοιγμα έναντι επιχειρήσεων.

2.3. Εσωτερική χρηματοδότηση

Η εσωτερική χρηματοδότηση των ΜΜΕ και ειδικότερα των νεότευκτων επιχειρήσεων (start up companies) θα είναι οπωσδήποτε δυσχερέστερη από το παρελθόν. Η Επιτροπή της Βασιλείας αναγνωρίζοντας την υψηλή επικινδυνότητα των εν λόγω ανοιγμάτων διαμόρφωσε ένα ιδιαίτερα αυστηρό πλαίσιο. Προϋπόθεση ενεργοποίησης της ειδικής μεταχείρισης αποτελεί η υπέρβαση του ορίου της ουσιαστικότητας: τα ανοίγματα της συγκεκριμένης κατηγορίας θεωρούνται ουσιαστικά εφόσον αθροιστικά υπερβαίνουν το 10% των ιδίων κεφαλαίων. Προβλέπεται πάντως χαμηλότερο όριο της τάξης του 5% εφόσον ο αριθμός των ανοιγμάτων δεν υπερβαίνει τα 10. Το σχετικό πλαίσιο αρθρώνεται γύρω από δύο μεθόδους:⁽²⁰⁾

- την προσέγγιση αγοράς (market based approach), και
- την προσέγγιση βάσει των παραμέτρων PD/LGD (PD/LGD approach)

Η πρώτη μέθοδος διακρίνεται σε δύο υπο-μεθόδους:⁽²¹⁾

- την απλουστευμένη μέθοδο, και
- τη μέθοδο των εσωτερικών υποδειγμάτων

Σύμφωνα με την πρώτη υπο-μέθοδο ο συντελεστής ανέρχεται σε 300% και 400% για τις συμμετοχές που είναι διαπραγματεύσιμες σε αναγνωρισμένα χρηματιστήρια ή όχι, αντίστοιχα⁽²²⁾. Η δεύτερη υπο-μέθοδος αναγνωρίζει τα εσωτερικά υποδείγματα (VaR models) των τραπεζών για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων⁽²³⁾. Πάντως και σε αυτήν τη μέθοδο τίθενται ελάχιστα όρια των συντελεστών: 200% και 300% για τις συμμετοχές που είναι διαπραγματεύσιμες σε αναγνωρισμένα χρηματιστήρια ή όχι, αντίστοιχα.

Τέλος, η μέθοδος της προσέγγισης βάσει των παραμέτρων PD/LGD ερείδεται στη λογική των συστημάτων εσωτερικής αξιολόγησης με κάποιες προσαρμογές (λ.χ. προκαθορισμένη παράμετρο LGD της τάξεως του 90% και εναπομένουσα διάρκεια 5 ετών)⁽²⁴⁾.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτίθεται να επιτρέψει τη χρη-

ση του ειδικού συντελεστή συσχέτισης για την προσαρμογή των κεφαλαιακών απαιτήσεων στο μέγεθος της εταιρείας (firm size adjustment) και στα ανοίγματα υπό τη μορφή συμμετοχών σε ΜΜΕ⁽²⁵⁾.

3. Συμπεράσματα

Βάσει των προηγουμένων το συμπέρασμα που συνάγεται είναι ότι το νέο πλαίσιο είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για την εξωτερική χρηματοδότηση των ΜΜΕ⁽²⁶⁾. Πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί ότι οι όποιες επιπτώσεις θα εξαρθηθούν και από δύο ακόμη σημαντικούς παράγοντες:

- το πλαίσιο για τις τεχνικές άμβλυνσης του πιστωτικού κινδύνου⁽²⁷⁾, και
- τον ορισμό αθέτησης υποχρεώσεων⁽²⁸⁾.

Το κόστος άντλησης κεφαλαίων μέσω τραπεζικού δανεισμού θα αποτελεί συνάρτηση δύο παραγόντων:

- του ύψους του δανείου, και
- της μεθόδου υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων που χρησιμοποιεί η τράπεζα.

Προβλήματα θα αντιμετωπίσουν ενδεχομένως:

- οι επιχειρήσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας που δεν δύνανται να παρέχουν εξασφαλίσεις,
- οι νεότευκτες επιχειρήσεις,
- οι επιχειρήσεις που δεν θα ανταποκριθούν στα αιτήματα των τραπεζών για παροχή των πληροφοριών εκείνων που επιτρέπουν την αξιολόγηση της

⁽²⁰⁾ Basel Committee (2003), παρ. 312.

⁽²¹⁾ *Ibid*, παρ. 314.

⁽²²⁾ *Ibid*, παρ. 315.

⁽²³⁾ *Ibid*, παρ. 317-320.

⁽²⁴⁾ *Ibid*, παρ. 321.

⁽²⁵⁾ European Commission (2003b), παρ. 175.

⁽²⁶⁾ Τούτο καταδεικνύουν και τα αποτελέσματα της τρίτης διερευνητικής των επιπτώσεων άσκησης (QIS3).

⁽²⁷⁾ Βασικό αίτημα αποτελεί η επέκταση της αναγνώρισης των μη χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων – εξασφαλίσεις που χρησιμοποιούν κατ' εξοχήν οι ΜΜΕ.

⁽²⁸⁾ Εν προκειμένω σημαντική είναι η ευχέρεια που παρέχεται για τον ορισμό της αθέτησης στην περίπτωση ύπαρξης ληξιπρόθεσμης οφειλής μεγαλύτερης των 180 – αντί 90 – ημερών.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΜΕ: συντελεστές στάθμισης κινδύνου			
	Βασιλεία II		Βασιλεία I
	Τυποποιημένη Μέθοδος	Μέθοδος εσωτερικών αξιολογήσεων	
Εξωτερική χρηματοδότηση	100% για άνοιγμα > € 1 εκ. 75% για άνοιγμα < € 1 εκ.	Συνάρτηση για ανοίγματα λιανικής Συνάρτηση για ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων αλλά προσαρμογή στο μέγεθος της επιχείρησης	100%
Εσωτερική χρηματοδότηση	100%	Προσέγγιση αγοράς: ελάχιστος συντελεστής 200% η 300% ανάλογα με την υιοθετηθείσα υπο-μέθοδο Προσέγγιση βάσει των παραμέτρων PD/LGD: Προκαθορισμένο LGD 90%	

πιστοληπτικής ικανότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρηματικών σχεδίων, και

➤ οι επιχειρήσεις που επιθυμούν να χρηματοδοτηθούν εσωτερικά (equity financing) από τις τράπεζες.

Οι τράπεζες πρέπει να διασφαλίσουν ότι το εσωτερικό τους σύστημα διακρίνει τα ανοίγματα προς ΜΜΕ και να επανεξετάσουν τις παραμέτρους του κινδύνου αναφορικά με τα συγκεκριμένα ανοίγματα. Επιπλέον, αναγκαία κρίνεται η ενημέρωση των ΜΜΕ επί του νέου Συμφώνου προκειμένου αφενός να κατανοήσουν τις επερχόμενες εξελίξεις και αφετέρου να εμπεδώσουν την ανάγκη συνεργασίας και παροχής στοιχείων προς τις τράπεζες έτσι ώστε οι τελευταίες να αξιολογούν προσηκόντως τα ανοίγματα.

ΠΗΓΕΣ

Basel Committee (2003): *The new Basel Capital Accord, Third Consultative Document*, April.

Basel Committee (2000): *Credit risk modeling: Current practices and applications*, April.

European commission (2003a): *Review of capital requirements for banks and investment firms commission services, third consultation paper, working document*, July.

European commission (2003b): *Review of capital require-*

ments for banks and investment firms commission services, third consultation paper, explanatory document, July.

European commission (2004): *Review of capital requirements for banks and investment firms commission services, third consultation paper, feedback on responses received*, March.

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Berger All. N. (2004): Potential Competitive Effects of Basel II on Banks in SME Credit Markets in the United States, *Finance and Economics Discussion Series 2004-12*.

Caruana J. (2003): Consequences of Basel II for SMEs, Address to the European Parliament Workshop on the “Consequences of Basel II for SMEs”, Brussels, 10 July.

Cornford Andr. (2000): The Basle Committee proposals for revised capital standards, rationale design and possible incidence, *G24 Discussion Papers no 3*.

Saidenberg M. and Schuerman T. (2003): The New Basel Capital Accord and questions for research, *Wharton Financial Institutions Center working document 03-14*.

Χαράλαμπίδης Μ. (2003): Οι νέες προτάσεις για την αναθεώρηση του πλαισίου κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων: παρουσίαση ανάλυση και κριτική, στο Προβόπουλος Γ. και Χρ. Γκόρτσος (επιμ): *Το νέο Ευρωπαϊκό χρηματοοικονομικό περιβάλλον*, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα.

